

แบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา  
สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12

The Corporate Culture Affecting Implementation of the Quality Standards of Special Education  
Centers in Educational Region 12

วรรณีย์ สรรพคุณ

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์  
ที่ปรีกษาวិทยานิพนธ์ : ดร.พจนีย์ มั่งคั่ง และ ดร.ประภา สมาคม

### Abstract

The purposes of this study were to study 1) the level of models of organizational culture of schools under regional special education center 12; 2) the level of standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12; 3) the relationship between models of organizational culture and standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12; and 4) the models of organizational culture affecting standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12. The samples were comprised of 118 of school administrators and teachers of schools in academic year 2015 under regional special education center 12 using table of Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, p 608). The research instrument was questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentages, mean and standard deviation, Pearson Product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results of this study were as follows:

1. the level of models of organizational culture of schools under regional special education center 12 as a whole was at a high level ranking by mean scores from high to low: bureaucratic culture, achievement culture and adaptability culture, and family culture.
2. the level of standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12 as a whole was at a high level ranking by mean scores from high to low: learning society creation, education quality assurance, quality of students, and quality of teachers.
3. the relationship between models of organizational culture and standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12 was at the highest positive ( $r_{xy}=.802$ ) with the statistical significance of 0.05.
4. the models of organizational culture affecting standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12 were achievement culture ( $X_2$ ) and bureaucratic culture ( $X_4$ ). It could be used to predict of standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12 at 67%. The predicting equation of standard scores could be written as follows:  $Z'y = .503X_2 + .334X_4$ . The adaptability culture and the family culture did not affect the standard implementation of internal education quality assurance of schools under regional special education center 12

**Keywords :** organizational culture, standard implementation of internal education quality assurance of schools

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับวัฒนธรรมองค์กรแต่ละแบบของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12, 2) ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12, 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 และ 4) แบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2558 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มอย่างง่าย จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1) แบบวัฒนธรรมองค์กร สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ แบบราชการ รองลงมา คือ แบบมุ่งผลสำเร็จ แบบปรับตัว และแบบครอบครัว

2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากอันดับแรก คือ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพ และด้านคุณภาพผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพครู

3) แบบวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ในระดับมากที่สุด ( $r_{xy}=.802$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) แบบวัฒนธรรมองค์กร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 คือแบบมุ่งผลสำเร็จ ( $X_2$ ) แบบราชการ ( $X_4$ ) สามารถพยากรณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ได้ร้อยละ 67.00 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้คือ  $Z'y = .503X_2 + .334X_4$  ส่วนแบบที่ไม่ส่งผล คือ แบบปรับตัว และแบบครอบครัว

**คำสำคัญ :** วัฒนธรรมองค์กร, การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดให้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดการนำการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) โดยยังคงกำหนดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนา และประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด” (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 3-4)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 76 แห่งทั่วประเทศเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพและบุคลากร อีกทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษทุกแห่งยังไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายในโดยประกาศเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2554 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม

สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประกอบกับการกำหนดภารกิจของศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่มีการจัดการศึกษานอกระบบ หรือ ตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน โดยคำนึงถึงความสามารถปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการประกันคุณภาพภายในซึ่งประกอบด้วย 1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2. มาตรฐานด้านครู 3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร 4. มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 5. มาตรฐานด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 6. มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษมีระบบการประกันคุณภาพภายในตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554ก, หน้า 31-34) ด้วยเหตุนี้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้ศูนย์การศึกษาพิเศษพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษาพิเศษด้วยการมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2555, หน้า 1) นอกจากนี้ จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยวิรัช ภู่อเล็ก (2547, หน้า177) พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาหนึ่งในงานการพัฒนาการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกับปัจจัยหรือองค์ประกอบหลายด้าน ดังปรากฏในผลการศึกษาวิจัยของธีระยุทธ ศรีปิยะรัตนกุล (2547, หน้า 69) พบว่า วัฒนธรรมโรงเรียนมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงในทางบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน, สุนีย์ ทองหล่อ (2548, หน้า 100) พบว่า ปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ภาวะผู้นำ เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร การเมือง สังคม และเศรษฐกิจ มานิตย์ ฆณาณภาพ (2551, หน้า 77) พบว่า วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาแบบมุ่งผลสำเร็จแบบปรับตัว แบบเครือข่าย และแบบระบบราชการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติทางด้าน การประกันคุณภาพการศึกษา และวินัยพงษ์ คำแหง (2553, หน้า 103) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์

ด้านสภาพแวดล้อม ด้านโครงสร้างองค์การด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านภาวะผู้นำจากงานวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่ส่งผล เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นั้นคือปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นวัฒนธรรมองค์กรเป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการ พัฒนาและเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนในองค์กรต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ บรรลุถึงเป้าหมาย ซึ่งยังไม่มีผู้วิจัยดังกล่าว ทั้งวัฒนธรรมองค์กร ยังเป็นเครื่องมือทางการบริหารและการพัฒนาองค์กรอีกชนิดหนึ่ง จึงเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้ข้าพเจ้าสนใจที่จะศึกษาแบบวัฒนธรรม องค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด และยังไม่ได้เข้าสู่ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงคาดว่าผลที่ ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการ วางแผนการพัฒนา ปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรและการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์กรแต่ละแบบของ สถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตการศึกษา 12
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัฒนธรรมองค์กร กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12
4. เพื่อศึกษาแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12

### แนวคิดทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตการศึกษา 12 โดยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

1. แบบวัฒนธรรมองค์กร จากแนวคิดของ ดาฟท์ (Daft R.L, 2002, pp.193-195) ประกอบด้วย 1) แบบปรับตัว 2) แบบมุ่ง ผลสำเร็จ 3) แบบครอบครัว 4) แบบราชการ

2. การดำเนินตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยได้พัฒนาจากมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เรื่อง ให้ใช้ มาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554ก, หน้า31-34) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพครู 3) คุณภาพผู้บริหาร 4) คุณภาพการจัดการศึกษา 5) คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 6) คุณภาพการ ประกันคุณภาพ

### ขอบเขตของการวิจัย

#### ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแบบวัฒนธรรมองค์กรจากแนวคิดของ ดาฟท์ (Daft R.L.2002, Unpaged) ประกอบด้วย 4 แบบ คือ 1) แบบ ปรับตัว 2) แบบมุ่งผลสำเร็จ 3) แบบครอบครัว และ 4) แบบราชการ สำหรับการศึกษาการประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยได้พัฒนาจาก มาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2554 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554ก, หน้า31-34) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านครู 3) ด้านผู้บริหาร 4) ด้านการจัดการศึกษา 5) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 6) ด้านการประกันคุณภาพ

#### ขอบเขตของประชากร

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา แบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานตามมาตรฐานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12

- 1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัด สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 170 คน

- 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัด สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2558 โดยผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) เทียบบัญญัติไตรยางค์แล้วสุ่มตัวอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 118 คน

## วิธีดำเนินการวิจัย

### เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเรื่อง แบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 แบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 3 ตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสอบถามเกี่ยวกับ แบบวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษา พิเศษในเขตการศึกษา 12

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขต การศึกษา 12

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 ชุด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามด้วยตนเองจากศูนย์การศึกษาพิเศษที่เป็น กลุ่มตัวอย่างและบางส่วนได้ส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 118 ชุด และได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ตรวจสอบความ สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของ การวิจัยต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ คืนทุกฉบับ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย ใช้การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูป ตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

3. การวิเคราะห์แบบวัฒนธรรมองค์กรของ สถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัฒนธรรมองค์กร กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5. วิเคราะห์แบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 โดยหาค่าสมการถดถอยพหุคูณ แบบ stepwise (Multiple Regression Analysis: stepwise )

## สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย 50 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.37 เป็นเพศหญิง 68 คน คิดเป็นร้อยละ 57.63 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 60.17 จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่ามีผู้มี ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.34 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75 และประสบการณ์ในการ ทำงาน 16 ปีขึ้นไปจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.71 และสามารถจำแนกตามตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ เป็นผู้บริหาร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 และเป็นครู จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 89.83

2. ผลของการศึกษาแบบวัฒนธรรมองค์กร สังกัด ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ในภาพรวมเฉพาะรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ คือ แบบราชการ รองลงมา คือ แบบมุ่งผลสำเร็จ และแบบปรับตัว แบบครอบครัว

3. ผลการศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตการศึกษา 12 โดยภาพรวมเฉพาะด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

รองลงมา คือ คุณภาพการประกันคุณภาพ และคุณภาพคุณภาพผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพครู

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการศึกษาแบบวัฒนธรรมองค์กร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 พบว่าแบบมุ่งผลสำเร็จ แบบราชการ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ได้ร้อยละ 67.00 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้คือ  $Z'y = .503X_2 + .334X_4$  ส่วนแบบปรับตัว แบบครอบครัว ไม่ส่งผลต่อ การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12

## อภิปรายผล

1. จากการศึกษาแบบวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระยุทธ ศรีปิยะรัตนกุล (2547, หน้า 69) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ เมธานุกาพ (2551, หน้า 77) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า วัฒนธรรมองค์กร มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีความตั้งใจทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กร ด้วยเหตุผล และหลักการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่ว มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล บริหารสถานศึกษา มีการประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่างๆ อย่างผสมผสานกลมกลืนแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ

จนเกิดผลสัมฤทธิ์ รวมถึงผู้บริหารส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้ที่มีประวัติผลงาน และการบริหารอย่างโดดเด่น เป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบการบริหารงานในองค์กร มีการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของคนในองค์กร เป็นสิ่งสะท้อนถึงค่านิยมและความเชื่อของบุคลากรในองค์กรร่วมกัน และเป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กร สอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 238) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและมีพลังของหน่วยงานใดๆ ควรสะท้อนถึงค่านิยมและความเชื่อของบุคลากรร่วมกัน นอกจากสัญลักษณ์แล้ว คำขวัญหรือ Slogan ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สะท้อนค่านิยมหรือความเชื่อซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์กร

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระยุทธ ศรีปิยะรัตนกุล (2547, หน้า 69) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ ทองห่อ (2548, หน้า 100) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ เมธานุกาพ (2551, หน้า 77) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กร กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัยพงษ์ คำแหง (2553, หน้า 103) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดสงขลา พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ศิริทอง (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนวัดปากบ่อ เขตสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีหลักในการบริหาร การสร้างระบบการบริหารที่ผ่านการวางแผน การวิเคราะห์อย่างเป็น

ขั้นตอน ในด้านการบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยใช้ทรัพยากร การบริหารคือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด เกิดผลคุ่มค่าสูงสุด โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยคำนึงถึงความสะดวก เป็นระเบียบ เรียบร้อย คล่องตัว รวดเร็ว ถูกต้อง และอาศัยหลักในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการวางแผน การวิเคราะห์ทุกขั้นตอนมีระบบ การตรวจสอบติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ผลสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ระบุไว้ว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สู่คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547, หน้า 25) โดยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้ยึดเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติ ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการ ป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้ เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ด้าน การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ใน ลำดับที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิระยุทธ ศรีปิยะรัตนกุล (2547, หน้า 69) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียน กับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า การ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ ทองหล่อ (2548, หน้า 100) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ เมธานูภาพ (2551, หน้า 77) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง วัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการ

สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วินัยพงษ์ คำแหง (2553, หน้า 103) พบว่า ปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด เทศบาล จังหวัดสงขลา พบว่า การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ศิริทอง (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูเพื่อการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียน วัดปากบ่อ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตการศึกษา 12 มีการบริหารจัดการ ตามนโยบายในด้านศูนย์ การศึกษาพิเศษมีการสร้างส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นสังคมแห่งการ เรียนรู้ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ประโยชน์ได้ ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการเผยแพร่ข้อมูลจัดอบรมพัฒนา ผู้ปกครองและอาสาสมัครในชุมชนให้เข้าร่วมรับผิดชอบและ ช่วยเหลือคนพิการภายในท้องถิ่นศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในศูนย์การศึกษา พิเศษ ระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับครอบครัว ชุมชนและภาคี เครือข่าย สอดคล้องกับ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2554ก, หน้า 31-34) อธิบายไว้ว่า ด้านการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยศูนย์การศึกษา พิเศษมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้ มีการพัฒนาผู้ปกครองและอาสาสมัครในชุมชน ให้เข้าร่วมรับผิดชอบและช่วยเหลือคนพิการภายในท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในศูนย์การศึกษา พิเศษ ระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับครอบครัว ชุมชน และ ภาคีเครือข่าย

4. ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัฒนธรรม องค์กรกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก ( $r_{xy}=.802$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิระยุทธ ศรีปิยะรัตนกุล (2547, หน้า 69) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า วัฒนธรรมโรงเรียนทุกด้าน มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงในทางบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ ทองหล่อ (2548, หน้า 100) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ปัจจัยย่อยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ เมธานุกาพ (2551, หน้า 77) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 พบว่า วัฒนธรรมองค์กรในทุกแบบ ได้แก่ วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ วัฒนธรรมแบบปรับตัว วัฒนธรรมแบบเครือข่าย และวัฒนธรรมแบบระบบราชการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัยพงษ์ คำแหง (2553, หน้า 103) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ อาจเนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรนั้นเป็นกลุ่มของค่านิยมร่วมที่ได้รับการยอมรับในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของสมาชิก และช่วยให้สมาชิกในองค์กรเข้าใจว่าการปฏิบัติใดที่ได้รับการพิจารณาว่ายอมรับได้ เกิดแนวการปฏิบัติที่สืบต่อกันมาอีกทั้งค่านิยมเหล่านี้มักจะถูกถ่ายทอดผ่านทางเรื่องราว และสื่อทางสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นิภารัตน์ ป้อสีลา (2550, หน้า 18) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กร เป็นสิ่งที่บุคคลในองค์กรมีความเชื่อว่า สิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำในการปฏิบัติงาน ความมุ่งประสงค์ขององค์กร การให้อำนาจ การตัดสินใจ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความไว้วางใจ คุณภาพ การยอมรับ การเอื้ออาทร การบูรณาการ และความหลากหลายของบุคลากร อีกทั้ง วรรณวรรณ ชื่นพินิจสกุล (2555, หน้า 5) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง กรอบของแบบแผนความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่ผู้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน พฤติกรรมการแสดงออกของพนักงานในองค์กร ที่ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ จึงส่งผลให้เกิดกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ซึ่งถูกกำหนดให้สถานศึกษา

ทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง โดยยึดกระบวนการที่สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดในมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (นิภารัตน์ ป้อสีลา, 2550, หน้า 16) ซึ่งในแนวทางการปฏิบัติ วัฒนธรรมองค์กรนั้นย่อมส่งผลให้เกิดกลไกในการพัฒนาคุณภาพคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้แบบวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก ( $r_{xy}=.802$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิจัยพบว่า แบบวัฒนธรรมองค์กร แบบมุ่งผลสำเร็จ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีแบบแผนหรือวิถีชีวิตที่มุ่งเห็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีแบบแผนหรือวิถีชีวิตที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจน มีแบบแผนหรือวิถีชีวิตที่มุ่งให้บริการเน้นค่านิยม มีการส่งเสริมโดยให้บุคลากรที่มีผลงานดีได้รับผลตอบแทนสูง มีแบบแผนหรือวิถีชีวิตที่ส่งเสริมความสามารถเริ่มของบุคคลในองค์กร จึงส่งผลไปยังกระบวนการตรวจสอบภายในการบริหารจัดการ มุ่งประเด็นในด้านการเรียนการสอน จนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ สอดคล้องกับ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2556, หน้า 12-16) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของเป้าหมายองค์กรผู้นำ มุ่งเห็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย เช่น ตัวเลขนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ผลการดำเนินงานมีกำไร หรือมีเปอร์เซ็นต์ส่วนแบ่งของตลาดสูงขึ้น เป็นต้น องค์กรมุ่งให้บริการ ผู้ใช้บริการพิเศษเฉพาะกลุ่มในภาวะแวดล้อมภายนอก องค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จจึงเน้นค่านิยมแบบแข่งขันเชิงรุก ความสามารถเริ่มของบุคคล และพึงพอใจต่อการทำงานหนักในระยะยาวจนกว่าจะบรรลุถึงเป้าหมาย



ค่านิยมที่มุ่งการเอาชนะจึงเป็นเสมือนกาวเชื่อมทุกคนในองค์กรเข้าด้วยกัน ทหลายองค์กรที่มีวัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จจะให้ความสำคัญการแข่งขัน การเอาชนะ บุคลากรที่มีผลงานดีจะได้รับผลตอบแทนสูง ในขณะที่ผู้มีผลงานต่ำกว่าเป้าก็จะถูกออกจากงาน

6. ผลการวิจัยพบว่า แบบวัฒนธรรมองค์กรแบบราชการ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 เป็นสถานศึกษาที่มีโครงสร้าง แบบแผนหรือวิถีชีวิตเน้นความคงเส้นคงวาในการดำเนินงานในสถานศึกษา มีแบบแผนหรือวิถีชีวิตมุ่งเน้นด้านวิธีการ ความเป็นเหตุผล ความมีระเบียบของการทำงาน มุ่งเน้นเรื่องให้ยึดและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยึดหลักการประหยัดความสำเร็จขององค์กรเกิดจากความสามารถในการบูรณาการและความมีประสิทธิภาพในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นนี้ มีองค์กรน้อยมากที่สามารถดำเนินงานภายใต้ภาวะแวดล้อมที่มั่นคง จึงส่งผลไปยัง ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพคุณภาพการศึกษาอย่างเกิดประสิทธิผลโดยการดูแลของสถานศึกษา

### ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์กรแบบครอบครัว สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ควรให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ เน้นความต้องการของบุคลากรมีบรรยากาศของมวลมิตรที่ร่วมทำงานคล้ายอยู่ในครอบครัวด้วยกัน และมุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือ ผู้นำยึดมั่นในการให้ความสำคัญและการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างเคร่งครัด

2. จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 คุณภาพครู มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ควรให้การส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมรับการอบรม ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยครูมีคุณสมบัติเข้าใจปรัชญาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการสามารถประยุกต์ใช้ตรงกับงานที่ได้รับมอบ

3. จากการศึกษาพบว่า แบบวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 มีความสัมพันธ์กัน

ทางบวก ในระดับมาก ( $r_{xy}=802$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในด้าน แบบแผนหรือวิถีชีวิตการปฏิบัติของบุคลากรในศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 เพื่อให้สมาชิกยอมรับและยึดถือปฏิบัติร่วมกันและทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นและยั่งยืน

4. จากการศึกษาพบว่า แบบวัฒนธรรมองค์กร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 ควรมีการส่งเสริมการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาโครงสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษในเขตการศึกษา 12 โดยการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา โดยถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### เอกสารอ้างอิง

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การ และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระยุทธ ศรีปิยะรัตน์กุล. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

นิภารัตน์ ป้อสีลา. (2550). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มานิตย์ เมธานุภาพ. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- วรารวรรณ ชื่นพินิจสกุล. (2555). **ภาวะผู้นำและรูปแบบ  
บรรยากาศองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะ  
วัฒนธรรมองค์กร ขององค์กรในเขต  
กรุงเทพมหานคร.** ปริญญาโท บริหารธุรกิจ  
มหาบัณฑิต(การจัดการ) บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินัยพงษ์ คำแหง. (2553). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ  
การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด  
เทศบาล จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร  
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏสงขลา.
- วิรัช ภู่อีก. (2547). **การศึกษาสภาพและปัญหาการ  
บริหารงานศูนย์การศึกษาพิเศษ.** วิทยานิพนธ์  
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ศิริทอง. (2555). **การพัฒนาครูเพื่อการดำเนินงาน  
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน วัดปากบ่อ  
เขตสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร.  
สารนิพนธ์ กศม. (การบริหารการศึกษา).  
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**
- สุนีย์ ทองห่อ. (2548). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการ  
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร  
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิต  
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2556). **วัฒนธรรมองค์การ  
(Organization Culture).** เข้าถึงข้อมูลวันที่ 8  
ก.พ.2556. จาก  
<http://.suthep.cru.in.thmgnt1.doc>
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.(2553). **แนวทางการพัฒนา  
ระบบการประกันคุณภาพภายในของ  
สถานศึกษาตามตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ  
หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทาง  
การศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 1.** กรุงเทพมหานคร :  
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย  
จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา  
(องค์กรมหาชน). (2547). **พระราชบัญญัติ  
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม  
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: บริษัท  
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2554ก). **แนวทางการ  
ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น  
พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ  
สถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงาน  
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). **แนวทางการ  
ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์การศึกษา  
พิเศษเพื่อการประกันคุณภาพภายในของศูนย์  
การศึกษาพิเศษ.** ม.ป.ท.
- Daft, R.L. (2002). **The leadershipexperience.** 2<sup>nd</sup> ed.  
Orlando.FL:Harcourt College Publishers.
- Krejcie, R.V. &Morgan, D.W. (1970). **Determining  
sample size for research activities.**  
Educational and Phychological  
Measurement.